

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VI. Cùm olim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Contrarium verò eum Gl. tradunt hinc interpretari communiter, & Suarez lib. 7. de legibus cap. 6. n. 8. ubi contendit, dictam consuetudinem irrationabilem esse, idèdque vires obtinere non posse. Ad obiectionem resp. I. Non esse infrequens in iure, ut quod irritum est, dicatur irritandum, id est, irritum & inane declarandum, prout apparet in c. cum dilectus iur. Gl. ver. cassauimus, hoc tit.

4. II. Duplex est consuetudo, facti, & iuris. Illa, si sit contra neruum ecclesiasticæ disciplinæ, rescindenda & tollenda est; at verò consuetudo iuris nulla introduci potest; idèdque irrita, ut dixi, & inanis declarari debet.

CAPITVLVM VI.

Cum olim.

PARAPHRASIS.

Cum Londonensis Episcopus in ecclesia sua creare vellet nouam dignitatem, seu personatum Præcentorix, eius rei licentiam ab Innoc. III. Papa obtinuit, eâ conditione, ut in assignandis ei redditibus nulli inferretur præiudicium; atque ut Præcentor in feliionibus, processionibus & alijs eum obtineret honorem ac dignitatem, quam in alijs Anglicanis ecclesijs Præcentores obtinent. Quod si autem in eis diuersæ aut contrariæ consuetudines seruarentur, talis Præcentori Londonensi dignitas, seu præeminentia statueretur, ut alijs personis nullum præiudicium fieret, sed rationabiles in eadem ecclesia hæstenus obseruata consuetudines illæ permanerent.

SUMMARIUM.

1. In ecclesia noua dignitas, aut beneficium institui non debet cum diminutione reddituum, aut iuris aliorum beneficiariorum.
2. Excipe primò: nisi necessitas seu magna utilitas ecclesie id postulet.

3. Secundo, nisi modicum & non æstimabile præiudicium inferatur.
4. Iure communi canonico de noua dignitate, aut officio in ecclesia nihil statuenti, imitanda est consuetudo ecclesiarum vicinarum, in quibus eadem dignitas, aut officium existit.
5. Non item si dignitas vel officium de nouo sit erigendum; de quo iure communi canonico statutum est; tunc enim hoc sequendum est, non consuetudo vicinarum ecclesiarum.
6. Vniuersitas studiorum de nouo erecta potiri debet privilegijs concessis in Aushent. Habita, C. Ne filius pro patre; ita ut etiam in causis criminalibus Studiosi proprium iudicem habeant.

NOTANDVM I. Non debet in ecclesia noua dignitas, aut beneficium institui, cum diminutione reddituum, aut iuris aliorum beneficiariorum. Ita sumitur ex textu huius c. & tradit præter alios hinc Baldus n. 4. dicens, quod non debet vnum altare vestiri, ita ut alterum denudetur. Sed excipiendum est primò: Nisi necessitas seu magna utilitas ecclesie id postulet. Tunc enim non prohibetur Episcopus, (saltem cum Capitulo, & patroni consensu) demerere vni dignitati, aut beneficio, & alteri dare, sicuti hinc docent Imola n. 5. Abb. in 6. arg. c. 1. de rebus ecclesie non alien. in 6. iun. Gl. ver. tenues, & c. 3. de eccles. ædificandis, ver. magna difficultas; Ex quibus habetur, quod ex causa necessitatis seu maioris utilitatis, v.g. ob multitudinem plebis, aut locorum distantiam, possit intra fines parochie ædificari capella, quamvis ob id parochialis ecclesie Rectori oblationes aliquæ decedant, aut redditus minuantur: sin verò absque causa id fieret, Rector parochie se opponere posset, iuxta c. 1. de noui operis nunciat. iun. Gl. ver. in præiudicium.

Excipiendum secundo; Nisi modicum, & non æstimabile præiudicium inferatur: Tum sufficere quælibet causa rationabilis, seu ad augmentum diuini cultus pertinens. Ita Gl. hinc ver. præiudicium, Anton. num. 5.

Z 3 Quæ

Quâ ratione idem Anton. n. 15. docet, etiam nullâ aliâ causâ vrgente, nisi cultûs diuini augendi, posse Episcopum capellas ædificare intra parochias arbitrato suo; dummodò id fiat absque subtractione reddituum ex parochijs, etsi per accidens, seu consecutiue ijs aliquid decedat; quia oblationes & dona eò deferrentur, & populus ad officia diuina subinde accedet &c.

Cur autem in casu huius c. licentia nouam dignitatem præcentoriæ in ecclesia constituendi, etiam secluso præiudicio aliorum, à Pontifice petita fuerit, non satis constat: Fortassè id factum ob maiorem securitatem & firmitatem; aut quia Capitulum Episcopo contradicebat, vti Abb. hîc ait.

4 NOTANDVM II. Si noua dignitas, aut officium in ecclesia aliqua constituatur, & ius commune canonicum de eo nihil disponat, imitanda est consuetudo ecclesiarum vicinarum, in quibus eadem dignitas aut officium existit. Sed quid? si dignitas vel officium, v.g. Archidiaconi, Archipresbyterij, de quo iure communi statutum est, de nouo erigendum sit; sed in vicinis ecclesijs circa illud diuersa specialis consuetudo existat, sequendumne est ius commune, an consuetudo vicinarum ecclesiarum? Placet responsio Abb. hîc n. 6. & 7. sequendum esse ius commune, quia consuetudo specialis contra ius commune introducta ei non derogat, nisi limitatè, siue in ordine ad locum aut ecclesiam, in qua viget: sicuti vniversim de consuetudine abrogatoria legum, atque præscriptione, ex communi tradit Bartol. in Auth. Qui rem, C. de SS. Ecclesijs, & pluribus allegatis docet Curtius de consuet. n. 322. quòd consuetudo contra ius non extenditur ad alium casum aut locum; Item quòd consuetudo, qua est in vna ecclesia, non extenditur ad aliam: Idem Ioseph. Mascard. not. 1. de probat. concl. 23. n. 12. & seqq. vbi limitat: Nisi sit locus accessorius, seu eiusdem iuris cum altero: quâ ratione consuetudo vigens in ciuitate plerumque extenditur ad vicos & castra vicina, si eiusdem iurisdictionis sint.

6 Exinde colligit Abb. hîc n. 7. Si alicubi

studiorum Vniuersitas de nouo erigatur, quòd potiri debeat priuilegijs concessis in Auth. Habita, C. Ne filius pro patre, ita vt etiam in causis criminalibus Studiosi proprium Academicum iudicem habeant; non obstante quòd Gl. ibi ver. si litem, dicat, propter non vsum, atque renunciationem tacitam, contrarium in Vniuersitatibus obseruari. Quia talis consuetudo (ait Abbas) non nocet, nisi in locis, in quibus est introducta.

Quæres: quisnam dictus sit Præcentor, & quod eius officium? Responder Azor tom. 2. lib. 3. cap. 23. Eundem esse, qui in nostris ecclesijs Cantor dici solet: eiusque officium fuisse antiphonas & psalmos inchoare. Qui tametsi iurisdictionem propriè non habuerit, præminentiam tamen in sensionibus, processionibus &c. inter reliquos Canonicos, diuina officia horis diurnis atque nocturnis, in ecclesia celebrantes, gerebat; id eoque dignitatem seu personatum habebat, inferiorem primicerio, de quo in c. vn. de offic. Primicerij. Succentorem autem, de quo mentio in c. inter dilectos 11. de excess. Prælator. ait Azor, esse eundem, qui in quibusdam ecclesijs Vicecantor appellatur, quia Cantoris, aut Præcentoris vice fungitur.

NOTANDVM III. Si aliquid agendum sit instar, seu secundum imitationem aliorum, & ea diuersa reperiantur, sequendum est id, quod magis rationabile, minusque præiudicij adfert. Ita hîc, & simile quid habetur in c. ex parte 18. de censibus. Exemplum afferunt Anton. hîc n. 12. Imola n. 4. Instrumentum contractus, alteriusque dispositionis fieri conuenit secundum consuetudinem Notariorum: sin autem diuersæ formæ instrumentorum vtitatæ sint, imitanda est ea, quæ rationi & æquitati magis congruit. Verum id plerumque in consilio duntaxat est, non in præcepto: cum non semper teneamur sequi, quod est optimum; sed sufficiat sequi, quod cum ratione aliqua receptum, non reprobatur, ideoque tutum est; nisi Superioris impositum mandatum aliud postulet.

CAP.